

Hazırlayan:
Hayrettin Ökçesiz

Gustav Radbruch / Ralf Dreier / Ernst Joachim Lampe
Vehbi Hacıkadıroğlu / Hilmi Yavuz / Ahmet Ulvi Türkbağ
Ahmet Halük Atalay / Hans Haferkamp / Roland Maspeth
Yasemin Işıkçıç / Hayrettin Ökçesiz / Mehmet Turhan
Mehmet Tevfik Özcan / Abdullah Dinçkol
Branimir Luksic / Zeynep Özlem Üsküll

ISBN 978-605-33-0000-0
LA335

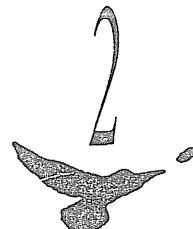

Hazırlayan:
Hayrettin Ökçesiz

*Gustav Radbruch / Ralf Dreier / Ernst Joachim Lampe
Vehbi Hacıkadiroğlu / Hilmi Yavuz / Almet Ulvi Türkbağ
Ahmet Halûk Atalay / Hans Haferkamp / Roland Maspetiol
Yasemin Işıktaç / Hayrettin Ökçesiz / Mehmet Turhan
Mehmet Tevfik Özcan / Abdullah Dinçkol
Branimir Luksic / Zeynep Özlem Üsküld*

340.1 HFS 1995

AFA
YAYINLARI

A.Ü.H.F. KÜTÜPHANESİ

123335 340.1

Sunus

HFSA ikinci adımınu da atmış bulunuyor. Türünde ülkemizde ilk ve tek yayın olması, bu ilk adımları, başarılı olmak açısından, oldukça önemli kılmaktadır. Sürekli ve yararlı olmasını diliyoruz.

Çevirileri yapan meslektaşlarımıza, bu yazarlara ulaşabilme olağanı bize verdikleri için minnettarız. Değeri yeterince bilinmemeyen bir işi, karşılık beklemeye itibar etmeksizin, okuduğunu bir coşkuyla bize ulaştırmak, bizi ondan haberli kılmak isteğiyle üstlenen bu kişilere bütün bilgi toplulukları her zaman çok şey borçludur.

Üçüncü kitap önumüzdeki birkaç ay içerisinde okuyucusuna, *HFSA*'nın *İstanbul Alman Kültür Merkezi* ile birlikte 17–19 Kasım 1994 tarihlerinde gerçekleştiği "Hukuki Olgular Araştırması ve Hukuk Devleti – Hukuk Devleti Uygulaması ve Görögül (Empirik) Araştırmasının Bilimsel Temelleri" konulu, iki uluslararası sempozyumun bildirilerini ve tartışmalarını sunacaktır.

Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi kendi bilgi alanında yer alan her yöndeki bilimsel ve felsefi araştırma ve çalışmalara başka bir koşul aramaksızın açıktır. *HFSA* Çevresi böyle bir ilgiden ve katkılarından elbette onur duyar. Dördüncü kitabı için yazilarınızı ve çevirilerinizi bekliyoruz.

Yayına hazırlamada bütün emeği geçenlere, özellikle sürekli yardımcıları için Sayın Ahmet Haluk Atalay'a ve Zeynep Özlem Üskü'l'e teşekkür ederim.

Hayrettin Ökçesiz

ISBN 975 – 414 – 263 – 7

HFSA / 2. Kitap
Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi
Kapak Desen: H. Daumier

Baskı: Lord Matbaası
Cilt: Güven Mücellithanesi
Kapak: Özgün Ofset

ŞUBAT 1995

AFA Yayıncılık A.Ş.
İstiklal Cad. Bekar Sok. No 17
80080 Taksim – İstanbul
Tel: (212) 245 39 67 – Faks: (212) 244 43 62

İçindekiler

Beş Dakika Hukuk Felsefesi Gustav Radbruch (Çev: Hayrettin Ökçesiz)	7
Hukuk Kavramı Ralf Dreier (Çev: Altan Heper)	9
Hukukun Kavram ve Gelişmesi Ernst Joachim Lampe (Çev: Ahmet Ulvi Türkbağ)	26
Kuramlar ve Adalet Vehbi Hacıkadıroğlu	48
Nesnenin Doğası Ralf Dreier (Çev: Hayrettin Ökçesiz)	63
— Marx, Hukuk, Etik Hilmi Yavuz	67
Immaunel Kant'ta Özgürlik, Ahlak, Hukuk ve Devlet Ahmet Ulvi Türkbağ	71
— Hukukun Çağdaş Gelişme Eğilimlerinin Hukukun Kaynaklar Kavramına Etkisi Yasemin Işıktaç	81
Niklas Luhmann'ın Sistem Kuramında Adalet Kavramı Hayrettin Ökçesiz	96
— Anayasalcılık ve Kuvvetler Ayrılığı Kavramı Mehmet Turhan	106
Uluslararası Hukuku Vareden Tarihsel Dönüşüm Kesiti: 1492 – 1648 Ahmet Haluk Ataklı	114
Normların Oluşumu ve Gelişimi Hans Haferkamp (Çev: Korkut Kanadoğlu)	130
Hukuk Güvencesi ve Toplumsal Dinamizm Roland Maspétiol (Çev: Tuğba balligil)	142
Etik Değerlendirme ve Sosyo-Etik Grup Yargısı Mehmet Tevfik Özcan	148
Hakimin Karar Verme Sürecinde Temel İlkeler Abdullah Dinçkol	159
İdeoloji Olarak İlerleme Branimir Luksic (Çev: G. Engin Şimşek)	188
Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Bibliyografyası Zeynep Özlem Üsküld	200
HFSA/I'de Yer alan Makaleler	228